SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr**
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan velja **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne".

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 23 V Ljubljani, v petek 29. januvarija 1892. **Letnik XX.**

Postava proti pijančevanju.

Iz drž. zbora, 24. januarija.

I.

Gospodarski odbor državnega zbora razpravlja te dni o prevažni narodno-gospodarski zadevi, in sicer o sredstvih, s katerimi bi bilo mogoče omejiti vedno rastočo pijančevanje, katero razjeda blagostanje ne le posameznika in njegove rodbine, ampak celih vasij, katero je v nekaterih krajih postalo celó prava ljudska nesreča ter se sme imenovati največje socijalno zlo.

O tej prevažni postavi je poročevalec poslanec prof. Šuklje, ki je temeljito proučil vse razmere in odboru nasvetoval, da se vladni načrt postave sprejme, ker je razmeram primeren in bo mogel pripomoči, da se vsaj omeji nesrečno pijančevanje in njega zeló kvarni nasledki zabranijo.

Predno preidem k razlaganju postave same, dozdeva se mi umestno, da o pijančevanju ali sploh o neizmernem zavživanju osobito žganih opojnih pijač nekaj obširneje izpregovorim, da bo iz teh dokazov vsakemu jasno, kako silno potrebna je postava proti kugi pijančevanja!

Žal, da je zavživanje opojnih pijač skoro tako staro, kakor je stara zgodovina narodov, in res opeva se osobito vino že v prastarih ljudskih pravljicah. Nekateri narodi iščejo nekake slasti v opijanjenju n. pr. z vinom, drugi z žganjem, zopet drugi z opijem itd.

Znameniti Aleksander Humboldt piše, da se mora čuditi, kako da so mogli tako divji nomadi med Volgo in Jajko omisliti si opojno pijačo, katero so si napravljali iz kobilnega mleka, katero so pustili povreti.

Vedno hujše pa se je razširilo osobito žganjepitje tudi v naši domovini; pred 30 leti pilo se je le kako dobro, zdravo žganje, slivovka ali brinovec za zdravje, za mrzlo jutro, da se je človek malo ogrel; žal pa, da se sedaj neizmerno zavživa prava strupena brozga, le da je dober kup. To pa izpodkopava zdravje in blagostanje in brezštevilno bolezni izhaja iz prehudega žganjepitja. Koliko pretepov, umorov, samomorov, koliko revščine, koliko prodaj kmetij, koliko nepoštenih dejanj izvira in nesrečnega pijančevanja! V Zedinjenih državah severne Amerike zračunili so, da se je porabilo v desetletju (1860 do 1870) žganja v vrednosti 3000 milijonov dolarjev, da je žganjepitje umorilo 300.000 ljudij, da so morali nad 100.000 ubogih otrok dati v sirotišnice in nad poldrugo sto tisoč ljudi v kaznilnice, da se je naštelo od žganjepijancev nad 20.000 vdov in nad milijon sirot!

Hud in silno težaven je boj proti pijančevanju, ker tu treba zatreti močno vkoreninjeno zlo, ker redkokrat se osobito žganjepivec odvadi in popusti to svojo strast. Pa tudi mogočni tovarnarji, ki izdelujejo žganje (špirit), n. pr. iz krompirja in veliki trgovci so, katere treba poštevati, ker ti ne dado tako lepega dohodka kar tako hitro iz rok. Ostre postave z visokimi kaznimi, visoko obdačenje špirita, vse to ne more zatreti te kuge, zato pa državniki sami priznavajo veliko nalogo za zatiranje pijančevanja treznostnim družbam, katere osobito častita duhovščina vodi in med ljudmi širi. Zato morajo vsi faktorji zložno delovati, da se ta kuga zatre in vsakateri, ki bo v tem smislu deloval, bo velik dobrotnik narodu, kateremu velja tudi resnični ljudski rek: Zdrav duh v zdravem telesu!

Alkohol, te besede rabiti hočem za špirit ali ono snov, ki dela pijače opojne, vpliva na telo v različnih učinkih in sicer kakor se rabi, ali v malih ali v velikih neizmernih množinah. V prvem slučaju je brez škode, celo blagodejen, v drugem slučaju pa pogubonosen.

Alkohol prestopi komaj zavžiti v kri in učeni zdravniki našli so precejšnje množine alkohola ne le v krvi, ampak tudi v možganih, v vranci, v jetrih in ledicah.

Preiskave zdravnikov spričujejo, da v veliki množini zavžiti alkohol strjuje kri, ki potem postaja temno-rudeča.

Tudi na dihanje vpliva zaužiti alkohol, zeló pa na živce, katere hipoma oživi, oziroma razdraži, a temu sledi nekaka otrpnelost; duševno delovanje prestane in nasledek je popolna omotenost.

Zeló male množine alkohola pospešujejo prebavljanje želodca, večje ali celó neizmerne množine pa zeló motijo prebavljanje ter s časoma prouzročujejo, da želodec opeša ter se vsemu odpove.

Zeló kvarnega vpliva je alkohol na delovanje ledic in zdravje človeško.

Jako znatno vpliva alkohol na toplino života. Navadno se misli, da se po zavžitju alkohola čuti v telesu neka pomnožena toplina. Vendar pa je ta navidezna pomnožena toplina le zmota in prihaja odtod, da alkohol nekako zdraži one živce, ki shajajo v želodec. Novejše znanstvene preiskave trdé celó, da alkohol zniža toplino života. Zato nasvetujejo moderni zdravniki n. pr. cognac in druge posebne omotne pijače celó v boleznih, n. pr. tifusu, pljučnici i. dr., ter so celó nekateri zdravniki, ki pripisujejo alkoholu večjo moč, kakor pa antipirinu.

Ne bom se spuščal v to, ker nisem veščak v tej stvari, vendar pa nas to potrjuje, da pijanec kaj naglo zmrzne, če obleži na potu.

Dokazano je, da alkohol odteguje sleznim kožicam vodo ter strjuje beljakovine v krvi. Zato se opazuje, da žganjepivci, ki redno vsak dan in dokaj žganja zavžijejo, trpé tudi na raznih boleznih Kaj zeló vpliva na odebelenje, zato imajo znani žganjepivci napihnene obraze in napihneni život, kajti alkohol vpliva na izločitev tolšč v telesu. Alkohol in tolšča, kakor tudi slador in skrob spadajo v vrsto na dušcu bogatih snovij.

Ako dobi telo več skroba in sladorja, kolikor ga more v telo z dihanjem prihajajoči kislec zraka okisati, izpremené se te snovi v tolščo.

Naj navedem še navadniše bolezni, katere napadajo žganjepivce

LISTEK.

Brundislav Neslán.

Spisal Janko Komár.

(Konec.)

Dasi govoré, da so vredniki jako trdega srcá, vendar jaz tega ne verujem. Ko so se malo bolj seznanili z delovanjem našega književnika, uvideli so hitro, da ne more biti dolgo tako — naš pesnik in pisatelj bi se uničil. Kaj da storé? Opominjevali so ga ljubeznjivo, da pisateljevanje opusti, češ, da bode zbolel, kar bi bilo pač škoda za takovega velikana. Vendar njihove besede bile so kakor bob v steno! Naš Brunislav Neslán pel in pilil je z dvojnimi silami in zamotek za zamotkom romal je zopet v vredništva, spremljan z dolgim pismom samohvale in samosvesti. Nu, da vzdržé dobri gospodje zdravje našega slavljenca, ali so pač mogli kaj boljšega storiti, kakor da so prenehali priobčevati njegove spise? Moj Bog, ljubo zdravje je pač največ vredno!

Hm, dasi mi se že zdavnej cedé sline po mastnem vredništvu, tedaj ne bi bil rad vrednik, ko so prihajala vrednikom pisma od našega Brundislava, vendar pisma brez pesmij, pripovedčic in drugih spisov. Naš pesnik ni dobro razumel njih dejanja in kaj bi se čudili, če je povedal katero tudi bolj ostro. Prizanašati ni umél. Ubogi vredniki!...

* * *

Kakor silni Dioklecijan, kateri je zapustil svoje cesarstvo in odšel sadit zelje in salato v toplo Dalmacijo, tako je zapustil naš spoštovani Brundislav Neslán književno polje slovensko in se umaknil v svojo sobico. Bolela je našega velikana grda nehvaležnost, katero je vnovič skusil, in obžaloval je gorko, da imajo Slovenci tako malo navdušenja za kako plemenito stvar. Kaj se hoče, nehvaležnost je plača svetá!

Pošteno srce bodri zavest, da si nima kaj očitati, pa tudi ako se mu izneveri ves svet, ono ostane staro in nespremenjeno. Tako je bilo tudi pri gospodu Brundislavu, kateri je razven tega tudi dobro vedel, da se je največjim velikanom za življenja ravno tako godilo in da so se jim slabo plačevala njih dela, pa ga zato niso mogle odvrniti vse te razmere, da bi ne nadaljeval svojega prekoristnega delovanja. Spominjal se je on svoje domovine, katero je vroče ljubil, in si mislil: če me sedanji hinavski svet ne pozna, umeli me bodo ceniti naši potomci. Delal sem v korist domovine, delal bodem nadalje in v delu naj me najde smrt. Po moji smrti prekopavali bodo moje rokopise, a moje ime spominjalo se bode v tisoč in tisoč ustih. Spomin ostane naj ná me!

Poprej je gospod Brundislav Neslán zapuščal malokdaj svoje stanovanje — razven službeno — od sedaj pa še manje — pristudil se mu je svet. Sedél je vedno v svoji sobici, pero šaralo mu je po belem papirju, a modrica navdihovala mu nevenljive pojezije. Pesen pridružila se je pesnici, pripovedčica pripovedčici in kupček papirja na njegovi mizici rastel je od dne do dne. Ponosno pogledoval je na oni kupček in kolikokrat vskliknil: „Evo, vse to je moje, samo moje, a po moji smrti bode tvoje, draga mi domovina! Ljubil sem te vedno in ljubil te bodem do groba. Ohrani mi spomin!"

Prišlo pa je drugače. Nesreča, katera je preganjala Brundislava od zibeli, hotela se je z njim šaliti še v njegovi samoti.

Bilo je dolgočasnega zimskega dné. Brundislav Neslan moral se je baš vrniti iz svoje pisarne od dnevnega posla, a stara njegova postrežnica pripravila mu je svetilko, tako, da je mogel g. Brundislav, domov prišedši, precej na delo. Baš je nažgala svetilko na njegovi mizi in hotela nekoliko pobrisati tam okoli, ali nerodna in brljava, kakor je bila, zadela se je nehoté v svetilnico tako nerodno, da se

Trgovinske pogodbe.

(Govor državnega poslanca g. Frana Šukljeja v državnem zboru dné 12. januvarija 1892.)

I.

Častita gospôda! Pri parlamentarnem razpravljanju trgovskih pogodeb je mogoča dvojna metoda. Nekateri govori začenjajo se s tem, da preiskujejo vpliv pogodeb na posamične stroke proizvajanja, in iz teh podrobnostij sklepajo o pogodbi.

Ta metoda se jako pogosto porablja, o tem se prepričamo tudi v tej debati.

Meni se ta metoda ne zdi priporočljiva, temveč imam proti njej več pomislekov. Naravno je, da najprej pogledamo na one gospodarske stroke, katerim bode pogodba škodovala, in to kali razsodek in moti nepristranost.

Gospôda moja! Stara resnica se ne more dovolj naglašati, da je vsaka trgovinska pogodba le kompromis nasprotujočih se koristij. Pogodba, katera bi za eden del imela same koristi, je nemogoča. Zgodovina ne pozná nobene take pogodbe. Ko bi se o zloglasni methueški pogodbi trdilo, da je Angležem dajala same koristi, za Portugalce pa bila v vsem škodljiva, bi to niti ne bilo resnica.

Jaz mislim, gospôda moja, da je druga metoda boljša. Ta metoda zmatra vse politično in gospodarsko življenje kake države za celoto, in potem preiskuje, kake posledice bode kaka pogodba imela za to skupnost, za to celoto.

Danes se je eden sam predgovornik s Češkega postavil na to stališče. Poskusil bodem s tega stališča dokazati, v koliko se dajo morda izvajati druge posledice.

V edni stvari pa hočem takoj odjenjati častitemu gospodu poročevalcu manjšine.

Mogoče je, da se nahajajo gospodarski okoliši, ki so tako zavisni od ene same gospodarske stroke, da so vse koristi, izvirajoče iz pogodbe, za ta okoliš iluzorične, če prehudo zadene pogodba to posebno stroko proizvajanja.

To velja o vinstvu v Dalmaciji, na Južnem Tirolskem in deloma tudi na Primorskem.

Priznavam, da je položaj teh gospodov proti pogodbi jako težaven. Dobro umevam to težave, kajti sam sem iz dežele, ki ima znatno vinstvo, in sem sin vinogradarjev. Poleg tega pa še zastopam okraj, v katerega gospodarskem življenju je vinstvo znamenit faktor.

Tako sem prišel do razgovora o vinski carini. Gospôda moja, v tem oziru se je zadnji čas razvila silna agitacija. Agitacija je v toliko napačna, da se to, kar je samo mogoče, zamenjava z učinkom, ki je zares nastopil.

Treba mi je le na to opozoriti, kar je povedal gospod poročevalec manjšine. Iz tega sledi, da nameravana carina 3 gld. 20 kr. za italijansko vino v sodih ni nič novega v naši carinski zakonodaji. Določbi končnega zapisnika, kateri se danes toliko ugovarja, 1887. leta niti v odseku, niti v zbornici ni nikdo ugovarjal.

Toda jaz popolnoma pritrjujem gospodu predgovorniku iz Dalmacije, da se je jako shujšal položaj od 1887. leta, ko smo se posvetovali o novi italijanski trgovski pogodbi. Pristavil bi lahko „premenil“ v neugodnem zmislu posebno za naše kraje.

V čem pa tiči uzrok? Pred vsem v tem, da mi iz lastne skušnje vémo, kako škodo napravlja trtna uš, v tem, ko v Dalmaciji in na Južnem Tirolskem le pripovedovati slišijo o tej škodljívki.

Le poglejte poslednja poročila o trtni uši v Avstriji, pa se bodete prepričali, da je od kranjskih vinogradov že 53% okuženih. Če se hočete poučiti o gospodarskih posledicah te nezgode, vabim Vas, da pojdete z menoj v kako našo vinarsko občino. Kdor ima jasen pogled in odkrito srce, temu bode tesno pri srcu, ko bode videl hitri narodno-gospodarski propad. Nezgoda je tukaj, prebivalstvo je prisiljeno, braniti se. Toda pri nas ne moremo opustiti vinstva, kajti preveč kapitalov je vánje vloženih in je prevažen vir dohodkov našemu prebivalstvu. Po tem takem so naši ljudje prisiljeni, lotiti se prenovljenja vinogradov.

Komur je ta stvar nekoliko znana, ta bode vedel, koliko troškov in truda bode zadelo prebivalstvo. Zadosti je, če povém, da se zemlja mora meter globoko prekopati, potem se morajo ameriške trte posaditi, požlahniti. Več let potem še ni nobenega pridelka in troški obdelovanja se za zmiraj povekšajo.

Umljivo je, da se prebivalstvo, ki je že tako obubožano, le nerado in nekako obupno poprijema tega dela. To obnovljenje se pa splača le pri gotovih pogojih.

Nadejam se, da pogoji ostanejo ugodni. Ti pogoji so sedanje vinske cene. Pred štirimi ali petimi leti se je dobil pri nas hektoliter vina za 8 ali 10 goldinarjev, sedaj pa velja 20—30 gld. Baš ta visoka vinska cena nagiblje vinogradarje, da se lotijo obnovljenja vinogradov.

Pomislite, gospôda moja, v kak položaj bi pripravila naše vinogradarje končna določba k italijanski trgovski pogodbi baš tedaj, ko bi naše vinstvo najbolj potrebovalo varstva!

Namesto tega varstva pa preti nevarnost, da se vsled korakov inozemske vlade vinska carina poniža za 3 gld. 20 kr. in se naše meje odpró mnogo cenejšim italijanskim vinom.

Nevarnost, gospôda moja, se najbrž ne uresniči, a'i vendar že ta negotovost zadošča, da prebivalstvo zgublja veselje do obnovljenja vinogradov.

Gospôda moja! V tem oziru so pri nas razmere še mnogo neugodnejše, nego v Dalmaciji in na Južnem Tirolskem. Tukaj gre le za to, da se ohranijo razmere, ki so se pokazale poslednja leta jako ugodne. Pri nas pa gre za obstanek vinstva. Konstatujem, da je to vpliv obnovljenja končne določbe italijanske trgovinske pogodbe.

Vendar se v tem oziru ne strinjam z gospodom poročevalcem manjšine. Jaz ne verjamem, da bi se hitro zmanjšala carina na 3 gld. 20 kr. Poročevalec se je skliceval na ponudbo iz Barlette. Verjamem. Takih glasov bomo še več slišali v tej debati. Prišli bodo še drugi, ki se bodo sklicevali na glasove italijanskih strokovnih listov in pa na izjave interesovanih skupin itd. To pa zá-me ni merodajno, in jaz ne morem, da bi ne omenil neke stvari, ki je prav za prav odločilna.

Italija ne bode enostranski proti nam znižala carine od vina, kar bi nas prisililo, da znižamo tudi mi vinsko carino. Uzrok temu so trgovsko-politične razmere med Italijo in Francijo.

Če pregledate bogato statistično gradivo, katero je pridejala vlada trgovskim pogodbam, bode Vam takoj jasno, kako vpliva na Italijo v trgovsko-političnih ozirih gospodarski mnogo močnejša sosedna država.

Gospôda moja! Tukaj ima Italija take koristi, da proti njim niti v poštev ne pride kako pomnoženje izvažanja vina v Avstrijo.

Vzemimo n. pr. vino. Dočim je še 1887. leta torej leto, predno je potekla trgovinska pogodba, Italija izvozila 2.782.000 hektolitrov, se je izvoz 1890. leta pomanjšal na 19.000 hektolitrov, to je, izvažanje je popolnoma prenehalo.

Storimo korak dalje in vzemimo laško olje. Še 1887. leta je Italija izvozila v Francijo 237.000 kvintalov, 1890. leta se je pa izvoz ponižal na 86.000.

Lahko bi nadaljeval, govoril bi lahko o svili, lahko bi kazal na druge izdelke, ki imajo za Italijo nekaj pomena, na slamnate trakove in pletenine, mramor in mramorno blago itd. Povsod vidimo, da bodo živahni interesi silili, da si prizadeva s Francijo doseči le količkaj ugodne trgovsko-politične razmere.

Vprašam Vas, je li mogoče misliti, da bi Italija tako postopala, da bi nam rekla: Ti smeš s tvojimi vini priti k nam s 5 franki 77 centimi, dočim hočemo proti Franciji obdržati svojo carino 20 frankov?

Gospôda moja! Jaz trdim, kolikor morem soditi o tem, da Italiji ni mogoče s takim postopanjem izzivati represivnih naredb s strani Francije. S tem bi se gospodarski odnošaji teh dveh držav, od katerih je vendar očitno Italija slabša, neizrečeno shujšali, vzbudilo bi se strašno nasprotje, in tako smem vsaj sklepati, da Italija ne bode mogla lahko jednostranski postopati proti nam.

Častiti gospod poročevalec manjšine je to tudi čutil in je sam — in jaz sem mu hvaležen za to — priznal važnost tej okoliščini, ali se je skliceval na ogerskega poslanca Matlekovića in rekel, — ne vém, če ga je prav navajal, — da bode prava nevarnost še le nastopila, ko se napravi trgovinski mir mej Francijo in Italijo.

Gospôda moja! Vso čast priznavam avtoriteti znanega strokovnjaka Matlekovića, kajti meni je znan že iz slovstva, pa naj tudi priznam, da je citat prav naveden, vendar moram drugače soditi. Zakaj je sedaj nevarnost tako velika? Zato, ker Italija po dveh nenavadno dobrih letinah — in jaz si vendar misliti ne morem, da bi se slednje leto toliko nabralo, kakor se je 1890. in 1891. leta, nikamor ne more s svojimi pridelki, ker najde povsod previsoke zagraje, katerih prestopiti ne more. Ko se Francija in Italija sporazumite, bodo pa francoski kupci poiskali italijansko vino. Poleg tega bode pa pogodba z Nemčijo Italijanom omogočila, da bodo mnogo več vina izvažali v Nemčijo. Sedaj naj pa pride še avstrijski kupec. Gotovo se bode uveljavila narodnogospodarska osnovna resnica, da mnogo kupcev blago podraži, in potem odpade pogoj, ki se opira na razliko cene italijanskega vina. Nam, ki pridelujemo le belo vino, se je še manj tega bati. Našemu občinstvu, ki je vajeno naših vin, ne ugaja okus italijanskih vin. Tem vinom se privaditi, treba je premeniti okus, in to je neka osebna žrtev. To žrtev je pač pričakovati, ko bi bila razlika v ceni velika, pri razmerno majhni razliki pa nikakor ne.

Kakor mislim, omenil sem tukaj dveh stvarij, katerima se ne dá lahko oporekati. Navesti pa hočem še tretji argument, ki bode pomiril duhove. Še celo poslanci napačno mislijo o stanju trtne uši v Italiji. Splošno se misli, da Italija še trtne uši ne pozna, ali mrčes je že našel pot v Italijo. Tukaj imam pri roki zbornično poročilo, katero se je predložilo zbornici italijanski. Tukaj vidite „Relazione sui provedementi contra la filossera“, z dné 10. junija 1891.

Če pregledate to poročilo, bodete se prepričali, da ima italija že dosti tega škodljivca. Tukaj vas opozarjam na zemljevid, iz katerega razvidite, da se je južno-italijanskih vinogradov lotila trtna uš. Sprva so napredki tega mrčesa seveda počasni, toda mi vemo iz lastne skušnje, kako hitro se pozneje množi. Če je pa temu tako, smemo sklepati, da bodo cene italijanskemu vinu še drugače poskočile in potem bode izvažanje italijanskega vina v večjih množinah se še bolj pomanjšalo.

Sedaj lahko končam o vprašanju vinskih carin. Določba je za nas žalostna in preteča pred vsem zaradi tega, ker vzbuja čuvstvo negotovosti in bode napravila neke razmere, katerih pritisek na vinsko trgovino in na vinsko pridelovanje se ne more dovolj ceniti, tudi če do tega ne pride, česar se bojimo. Italijanska pogodba 1887. leta ni bila dobra, to smo že tedaj čuli, ko smo se v odseku posvetovali o njej. Sedanja pogodba se nanjo opira in je, če le moč še slabša, — opozorim naj le na carino od platna — in jaz rad ponovim, kar sem že rekel v odseku: Ko bi šlo samo za italijansko pogodbo, bi se niti trenotek ne pomišljal, z vso odločnostjo se jej upreti, proti njej govoriti in glasovati.

---

je luč prevrnila, svetilnica razbila, a razlito olje počelo s plamenom goreti. O groza, nesreča ni prizanesla niti Brundislavovim spisom, kateri so bili ondi naloženi, olje je tudi poškropilo nje in preje nego je starka pogasnila z odejo ogenj, uničeno bilo je delo, trudapolno delo — mnogih let — g. Brundislava Neslanega — uničeni so bili njegovi spisi. Za par trenotkov pozneje odprla so se vrata, a v sobo stopil je bledi Brundislav!

„Moji spisi!“ vskliknil je obupno in se zgrudil na postelj. „Moji spisi — moja slava!“ ječal je nesrečnež in si ruval brado in lase. Sedaj je pojmil, da je on rojen pod nesrečno zvezdo!

In več ne poje niti ne piše Brundislav Neslan, že popreje mračán, je sedaj še mračnejši, govori le z malokaterim človekom, nosi še bolj dolgo brado in lase in prezira ves hinavski svet. Nu, saj je pa tudi mnogo bridkega prestal. A Slovenec pa lehko zdihuje po njegovih spisih, osoda otela jih je njemu in nam, vzela njemu neumrlo slavo, a nam slovstvenega velikana.

Usoda je tako hotela! Presahnil je vir poezije, presahnil za vedno. Gospod Brundislav Neslan je zopet navaden človek in nič več ne pošilja svojih spisov. Pošta je zgubila pač marsikateri groš, vendar uredniki imajo sedaj — mir.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januvarija.

Notranje dežele.

Češka sprava. Kakor poizvemo iz čeških listov, se češko plemstvo nikakor ni izjavilo proti češki spravi, ker vé, da ga veže dana beseda. Ve-

čina čeških plemenitnikov je pa teh mislij, da sedanji čas ni ugoden za daljšo izvršitev sprave, ker so duhovi na obeh straneh tako razburjeni, da objektivna sodba skoro ni mogoča. Tudi je treba, da oblastva poprej dovrše vse priprave o ločitvi okrajev za vso deželo, ker le potem se bode mogla vsa stvar presojati. Sicer pa veleposestniki mislijo, da tukaj ne gre za osnovo zaključenega nemškega ozemlja, temveč za razdelitev okrajev po želji prebivalstva, pri čemer se ima poleg narodnih razmer ozirati tudi na gospodarske in komunikacijske koristi. — Iz povedanega je pač jasno, da veleposestvo nikakor ne bode dopustilo, da bi se češka razdelila v češki in nemški del.

Razmere v Liberci. Deželni šolski svèt je odločil, da se ima češki učitelj Fuks, katerega je bil odstavil okrajni šolski svèt liberški, zopet nastaviti na prejšnje mesto. To je pa nemške gospode v Liberci jako razdražilo in tožili so omenjenega češkega učitelja, da se je pregrešil proti § 11. znane policijske naredbe z dné 20. aprila 1854, s tem, da je zmerjal nekega nemškega telovadca, ko je bil cesar v Pragi. Učitelj je bil obsojen na dva dni zapora. Proti njemu so pričali trije nemški telovadci. Gospod Fuks se je pri obravnavi izjavil, da hoče dokazati, da tisti čas še na mestu ni bil, kjer se je baje vršilo dejanje. Tako se je proti obsodbi pritožil. Dokler pa rekurz ni rešen, ne morejo ga na prejšnje mesto nastaviti in učitelj Mikulec, katerega je nastavil okrajni šolski svèt, lahko muči češke otroke. Od čeških starišev se proti njemu že čuje jako mnogo pritožeb.

Ogersko. Včeraj so se začele volitve. Dosedaj o izidu imamo jako malo poročil. V Požunu je bila posebno huda volilna borba. Ženske, otroci in dijaki hodili so po ulicah z Apponyijevo zastavo. — Kolikor je dosedaj znano, voljenih je 11 liberalcev, mej njimi trgovski minister Baross, dva pristaša narodne stranke in eden Ugronov somišljenik. Prva poročila so jako ugodna za vlado. Drugače tudi ni bilo pričakovati, ker je pritisek jako hud.

Vnanje države.

Nemčija. Cesar je podelil ministru grofu Zedlitzu red rudečega orla prve vrste s hrastovim listom, meči in prstanom, ministru pl. Heydenu red rudečega orla prve vrste s hrastovim listom, ministru Thielenu zvezdo k redu rudečega orla druge vrste, in predsedniku državnega zbora, pl. Levetzovu, je dal naslov ekscelenca. Da je najvišje odlikovan baš učni minister, to jasno kaže, da cesar odobruje novo šolsko predlogo in želí, da jo pruski deželni zbor tudi sprejme. To je tembolj vidno, ker ni minister Miquel dobil nobenega odlikovanja, ker je nekaj nasprotoval predlogi v ministerskem svètu. Ta odlikovanja bodo pač nekoliko vplivala tudi na deželni zbor, in pričakovati je, da se za šolski zakon dobí potrebna večina.

Rusija. Kaka svoboda je v Rusiji, pokazalo se je novega leta dan. Vsi finski listi od prvega do zadnjega so bili konfiskovani zaradi novoletnih člankov. V člankih se je govorilo o nameravanih reformah na Finskem, s katerimi se hoče popolnoma deželi vzeti samostojnost in posebno senat tako preustrojiti, da ne bode več sposoben za varstvo deželnih koristi proti osrednji ruski vladi.

Turčija. Ruski car je Saliju Muniru beju podelil veliki križ Stanislavovega reda. To je jako nenavadno odlikovanje. Omenjeni mož je uradnik v turškem ministerstvu vnanjih stvarij. Bil je nekaj časa načelnik časničke pisarne, pa ga je sultan odstavil, ker je časopisom dajal navodila, da naj pišejo proti trocarski zvezi in hvalijo Rusijo in Francijo. Omenjeno odlikovanje se mu je dalo gotovo za zasluge, katere si je pridobil za Rusijo kot načelnik omenjene pisarne, in je torej skoro nekaka demonstracija proti sultanu samemu.

Nemčija in Španija. S prvim dnem februarja poteče sedanja trgovska pogodba mej Nemčijo in Španijo. Nemčija hoče baje z represaljami prisiliti Španijo, da sklene novo trgovinsko pogodbo. Mej drugim hoče na vino, ki imajo nad 15 odstotkov alkohola, carino povišati od 24 na 180 mark. S tem se bode zaprla pot španjskim močnim vinom v Nemčijo. To je za Španijo tem nevarnejše, ker bode vsled novih trgovskih pogodb Nemčija dobivala vino iz Italije. Najbrž bode pa Španija kmalu skušala približati se srednjeevropski gospodarski zvezi.

Španija. V Bilbau-u in okolici bili so razni anarhistični izgredi. Delavci so v raznih delavskih zavodih ustavili delo. Anarhisti s silo branijo delavcem delati. Vlada je zaradi tega sklenila, da vse osobe, ki ovirajo svobodo dela, izročé vojnemu sodišču.

Perzija. „Moskovskija Vjedomosti“ pripisujejo nemirom v Perziji velik pomen in že preté, da Rusija ne bode mirno gledala neredov ob meji in pa da se v Perziji košaté Angleži. Če bode perzijska vlada nadaljevala sedanjo politiko, utegne se omajati perzijski prestol in Rusija ga ne bode podpirala. Ko bi razmere v Rusiji ne bile tako žalostne, bi iz pisave vplivnega moskovskega lista sklepali, da Rusija že išče kakega povoda, da bi se vmešala v perzijske zadeve. Ker pa ima domá dosti druzega posla, je pač ne bode veselilo, mešati se še v perzijske zadeve.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, dné 25. januarija. (Nesreča. — Predpust.) V nedeljo 24. januarija, ko so ljudje prihajali k šolarski maši ob $^1/_2$9. uri zjutraj, pripeljejo s parom konj človeka pred hišo, v kateri biva doktor zdravstva. Na vozu je bila postelja, v nji pa človek, ki se ni mogel na noben kraj premakniti. Mislite si, kdo je bil ta ubogi bolnik, katerega je tako zgodaj v jutro nesreča zadela? Bil je gospod dr. Gros, uradni voditelj tukajšnjega okrajnega sodišča. Nameraval se je drsati na ledu in komaj si je nataknil drsalnike ter stopil na led, padel je tako nesrečno, da si je nogo v ledji izpahnil. Po padcu je revež ležal celo uro, ker ni mogel nikogar doklicati in ne kreniti z mesta. Slučajno sliši blizu ondi stanujoči Krapštok klice na pomagaj. Videč to nezgodo hiti takoj može iskat, da so nesrečnika prenesli ter mu preskrbeli voz. Eden pomagalcev je pravil, da je nesrečni gospod prosil, naj mu nogo potegnejo, kar se je tudi zgodilo, da je bilo pomočnikom pri tem delu vroče. Zdravnika sta bila takoj na mestu ter sta vravnala nogo, tako da je upanja dovolj, da gospod ozdravi. Seveda nekaj časa bode že minulo, predno bode noga popolnoma zdrava. Želimo mu skorajšnjega zboljšanja.

Pričela se je vrsta predpustnih veselic. Včeraj je bil ples „mladeničev samcev“, ki se je prav sijajno obnesel. Povabljeni so bili vsi meščanje, ki so se prav mnogobrojno udeležili.

Danes na nedeljo zvečer pa je osnovalo naše gasilno društvo svoj ples v prostorih gosp. župana. Pri tej veselici se je vršila tudi lepa tombola, za katero si je stekel stotnik požarne brambe, gospod Goli, velike zasluge, kakor tudi za okusno okrašenje plesišča, kjer se je videlo med venci in zelenjem vse polno drobnejšega ognjegasnega orodja in emblemov. Počastil je ta ples tudi g. rudniški nadsvetnik, kateri je bil spoštljivo sprejet po špalirji lepo opravljenih ognjegascev, ki so za svojo stvar zeló vneti in se prav marljivo vežbajo.

Na svečnico napravi tudi narodna čitalnica svoj ples, kateri utegne biti tudi zanimiv, kajti delajo se zanj že priprave. Le škoda, da se v tesnih prostorih ne more zabava prav razviti. Gledé narodnih veselic imamo menda ednake nedostatke zastran prostorov, kakor v Ljubljani, in ti nedostatki se bodo težko kedaj odpravili.

Naš veteranski kor tudi misli prirediti svoj poseben ples in veselico, ki bode kakor lansko leto izvestno lepa in dobro obiskana. Priljubljene osobe stojé na čelu veterancev in zato bode občna naklonjenost združila mnogo gostov pri zabavi. Da tudi delavsko bralno društvo noče zaostajati, umeje se. Na svečnico priredilo bode Vodnikovo veselico z igro in petjem.

Iz Podmelca, 26. januarija. Letos nam je zima dolgo časa prizanašala zakrivaje strpne rane, ogrnila pa je sedaj s toliko debelejšim sneženim plaščem od rodovitnosti utrujeno zemljo, da se odpočije in nabere novih močii, s katerimi bode poganjala pomladanski cvet in rast pospeševala. Visoke strmine, katere nas mejijo od Kranjskega, lesketajo se od sneženih biserov v solnčni svetlobi. Krasen prizor posili tudi hribovcu spomin!

V naše Ravni proti Bohinju pelje ozka steza nad nevarnimi prepadi skozi skalovito hribovje. Na tej poti se je nedavno ponesrečil starček Štefan Drole, vračujoč se od Sv. Gore na svoj dom; padel je čez strmi prepad in našli so ga sorodniki še-le po dolgem in trudapolnem iskanju mrtvega in telesno razbitega. Mnogo britkih žrtev prouzročila so nevarna pota. Večkrat, ko hodim po teh samotah in nevarnih stezah, resnično ne vém, ali bi se naslanjal in opiral na podkovano palico, ali bi utrjeval stopinje z umetnimi krapši, ali bi premišljeval nemilo osodo ponesrečenih, ali pa bi pazil na kamenje, katero se od zmrzline razpuščeno vali po takozvanih grčah. Tolminsko okr. glavarstvo storilo je vendar neobhodno in neizogibno potrebni korak ter zapovedalo dotično pot kolikor mogoče razširiti in popraviti. Dobro!

Konečno Vam omenim tudi, da bode praznovala letos naša podmelška čitalnica dvajsetletnico z veselico in zabavo. Žal, da nadaljuje še vedno v svoji samovoljni trdovratnosti tudi v novem letu in z namenom prezira vse konservativne liste. Po mojem mnenju bi bila prememba v tem oziru najličnejša diploma o priliki dvajsetletnice še živečemu gospodu ustanovitelju naše čitalnice. Et meminisse juvat.

Komensky.

Iz Zagreba, 25. januvarija. Naš sabor je prenehal s svojimi sejami 22. januvarija. Iz besed predsednikov je razvidno, da ni še prišel čas za razpust, kakor so nekateri mislili, nego se bode še enkrat zbral v tem letu in sicer bržkone v maju, potem pa bode razpuščen. V zadnjej seji so se izbrali poslanci za splošni sabor hrvatsko-ogerski, v katerem sedi 43 naših poslancev, nameč trije v velikaškej zbornici, 40 pa v zbornici zastopnikov. To se je moralo zato zgoditi, ker je ogerski sabor razpuščen ter so vsled tega tudi naši poslanci zgubili svoje mandate na ogerskem saboru. Ker se bodo za hrvatski sabor vršile nove volitve še le meseca maja ali junija, morali so se poslanci izvoliti od dosedanjih zastopnikov. Izbrani so zatorej tudi vsi poprejšnji poslanci razun treh, ki so se sami zahvalili.

Poslanec Borčić je vzprotivil tej volitvi, češ, da ni predsednik saborski po propisih objavil predloga o volitvi tri dni poprej, da bi se bilo o tej zadevi v odborskej seji razpravljalo, in da taka volitev ni postavna. Predsednik mu seveda o tem ni dovolil dalje govoriti, nego se izjavil, da je ta predlog zakonit in da se volitev mora vršiti. Na te ostre besede predsednikove je opozicija odšla iz dvorane.

Čudno je zares, da se je volitev vršila brez vsakega poziva od sosedne ogerske vlade in brez posebnega kraljevskega reskripta, kakor je to navada. Opozicija je mislila, da mora sabor biti poklican za izvolitev novih poslancev, ne pa da se kar sam ponudi za tako važen čin, kajti voliti poslance v ogerski sabor je kaj važno vprašanje, k pripada v konečni rešitvi le hrvatskemu saboru. Le ta more biti za izvolitev ali pa ne, in v važnih vprašanjih je to odločilno. Če pa sabor te svoje pravice ne brani tako, kakor jo more, je velika nevarnost, da bi mogli Madjari kar zahtevati od hrvatskega sabora, da se volijo poslanci po njihovi volji, kar pa po sedanjih propisih ni na noben način mogoče. Opozicija se tedaj ni hotela ustaviti volitvi, nego je hotela sabor samo opozoriti, kaj bi se moglo iz tega izvajati, če se taki propisi prezirajo. Večina je seveda odobrila, kar je predsednik odredil, in volitev se je mirno izvršila.

Iz dosedanjih pojavov v našem političnem življenju je vsakemu jasno, kam jadramo. Ne imenuje se zastonj sedanja večina našega sabora stranka „ožje zveze“ z Ogersko, kakor da že sedanja zveza ne bi bila dovelj ozka za našo avtonomijo, če bo ta naša zveza zares vsako leto oža. S časoma moralo bi je seveda zmanjkati. Trebalo bi radi tega osnovati neko zmerno stranko, ki bi se imela ustaviti temu večnemu popuščanju. Sam bivši ban L. Pejačević je zavzet za tako stranko, ali do zdaj tudi po njegovih mislih ni bilo mogoče misliti na kaj takega, kajti sedanji opoziciji se preganjate, a saborska večina zna vsako sporazumljenje s kakšno drugo zmernejšo stranko razbiti. Že na početku sedanje vlade se je bil osnoval neki centrum v saboru, okoli katerega so se imeli zbirati vsi bolji elementi v narodu. In če tudi je bil na čelu tej stranki grof Drašković, eden od najuglednejših velikašev hrvatskih, vendar je vspela današnja saborska večina, da je centrum v kratkem zginil s pozorišča političnega. Grof Drašković od tega časa ni zahajal nič več v sabor in tako ni bilo tudi upanja, da bi se mogla stranka še kdaj pojaviti. Ali pred nedavnim se je izjavil grof Pejačević, da bi bilo neobhodno potrebno tako stranko osnovati, kajti potrebno je, da se pazi v sedanjih odnošajih na avtonomijo hrvatsko, katera po njegovih besedah že ni dosta varna. Če tedaj tak mož, ki je sam največ sodeloval pri nagodbi med Ogersko in Hrvatsko l. 1868. ter kasneje tudi sam banoval v Hrvatskej, tako nezaupljivo sodi o sedanjih naših odnošajih, potem si more vsakdo misliti, da so jo sedanji naši upravitelji malo predaleč zavozili. Grofa Pejačevića so smatrali l. 1868. za velikega prijatelja madjarske sloge, ravno tako tudi kasneje, ko je bil ban, in tak je tudí še zdaj. Vendar on želi Hrvatskej vsaj ono avtonomijo, ki jej po nagodbi pripada, ter je pripravljen tudi braniti jo proti vsakemu, ki bi jo hotel rušiti. Bode li vspel pri bodočih volitvah s svojo osnovo, Hrvatska bi imela od tega mnogo koristi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. januvarija.

(**Potrjen sklep.**) Presvetli cesar je potrdil sklep deželnega zbora štajerskega z dné 12. novembra 1890, da se cesta od murskega mostu pri Radgoni do Ljutomera opusti kot okr. cesta prve vrste in proglasi kot okr. cesta druge vrste.

(Zahvala gg. slovenskim državnim poslancem.) Poroča se nam: Slov. nar. občina Št. Jakob v Rožni dolini na Koroškem je izrekla po svojem občinskem odboru gg. slovenskim državnim poslancem zahvalo za njih veliki trud v zadevi slovenskih ljudskih šol na Koroškem. Gromovita slava gg. državnim poslancem, slava pa tudi vrlim Št. Jakobčanom!

(Gosp. dr. Vinko Gregorič) je obolel za hripo in vsled tega nekaj dnij ne more ordinirati. Kakor pa smo poizvedeli, obrnilo se mu je že na bolje.

(Dr. med. Moriz Neuberger) slavi svoje slôvo, odhajajoč z Dunaja v domovino. Slovenski klub priredi njemu v čast slovesen večer v soboto, dné 30. t. m., v restavraciji „zur goldenen Kugel" (Wien, Am Hof, štev. 10, z mezzaninu). K temu so povabljeni dunajski Slovenci.

(Imenovanje.) G. dr. A. Pavliček je od štajerskega dež. odbora imenovan okrožnim zdravnikom v Mozirju.

(Neslanost.) Tržaška „Edinost" je eden onih slovenskih listov, ki trdijo, da le oni zastopajo pristno katoličanstvo, „pravo vero Krista," ne pa „slepa in gluha mlajša duhovščina." A da sotrudniki tržaškega lista kaj slabo poznajo pravo katoličanstvo priča nam to, da je večkrat navajajo tedaj, ko je najmanj umestno. Tako čitamo v včerajšnji številki naslednjo neslano budalost: „Ker so pa nekateri slovenski poslanci glasovali, govorili in pisali za trgovinsko pogodbo (z Italijo), smo res radovedni, ali so to storili na zares sveti, ali dandanas toliko zlorabljeni katoliški podlagi, ali pa jim je „državniška modrost" tako velevala". Kdor išče pri trgovski pogodbi z Italijo katoliške podlage, ta je ali nevednež ali zlobnež. Sicer pa gg. dr. Ferjančič, Pfeifer, Povše, dr. Gregorčič, grof Alfred Coronini, Nabergoj, dr. Gregorec, Robič in Vošnjak, ki so glasovali proti pogodbi, še neso framasoni.

(Obsodba.) Vsled tožbe dr. Riebla je celjsko porotno sodišče obsodilo dr. Premšaka na 200 gld. in vrednika „Marb. Ztg." na 50 gld. globe. Poleg tega morata povrniti tožbene troške, ki so še mnogo višji.

(Mestna hranilnica.) Deželna vlada je potrdila z dovoljenjem ministerstva notranjih zadev z dné 22. t. m. od upravnega sveta ljubljanske hranilnice priporočeno in od mestnega zastopništva skleneno premembo hranilniških pravil.

(Na hišnih oglih) mestnih ulic vidijo se od včeraj nabite velike in lične lesene table za oznanila, katere je novokoncesijonirani zavod gospoda Kališa uvel v našem mestu; torej zopet mali napredek!

(Občni zbor „Katoliške družbe na Kranjskem") za leto 1891 bode dné 10. februvarija ob ½7. uri zvečer v društvenih prostorih (Stari trg št. 13).

(Slovesna tridnevnica) ustanovitve bratovščine presvetega srca Jezusovega se bo v cerkvi Jezusovega srca začela jutri soboto ob 6. zvečer s pridigo in sv. blagoslovom. V nedeljo, ponedeljek in torek bo pridiga ob 5. zjutraj, po pridigi slovesna sveta maša, med katero se bo opravila spravna molitev. Popoldanska služba Božja, — pridige in litanije bodo v nedeljo ob 5; ponedeljek ob 7 zvečer in torek ob 5.

(Čitalnica vipavska) priredi veselico na Svečnico dné 2. svečana t. l. v svojih prostorih. Vspored: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Deklamacija: „Rabeljsko jezero." 3. *** „Bratje v kolo," moški zbor. 4. *** „Če gori pogledam," moški zbor. 5. Dr. B. Ipavic: „Želje," mešan zbor. 6. Dr. B. Ipavic: „Na hribih," mešan zbor. 7. „Dva gospoda jeden sluga," šaljiva igra v I. dejanju. 8. Ples. 9. Srečkanje Med posameznimi točkami in pri plesu svira „Goriški septet." Pričetek ob ½8. uri zvečer. Ustopnina 30 kr., sedež 20 kr.; ustopnina k plesu 1 gld. K obilnej vdeležbi vabi najuljudneje ODBOR.

(Volk.) Minolo soboto so v škofije-loški okolici ubili velikega psa, ker so mislili, da je volk.

(100.000 goldinarjev) je glavni dobitek velike praške razstavne loterije. Opozarjamo častite čitatelje naše, da je žrebanje dné 12. februvarija.

Raznoterosti.

— „Spominski sokolski list" o drugem sokolskem shodu v Pragi lansko jesen povodom deželne jubil. izložbe je ravnokar izšel na svetlo. To delo je prekrasen in trajen spominek pomenljive slavnosti, koje so se udeležila i slovenska sokolska društva. Oprava in vsebina je v istini jako lepa. „Spominski list" obseza 200 podob in predočuje jasno vse vršenje slavnosti, poleg tega obseza list mnogo slik odličnih gostov in dostojanstvenikov izmed sokolstva. Posamični izvodi stanejo 75 kr., v dragoceni vezbi pa 80 kr.; dobivajo se pri blagajniku „České obce Sokolské" gosp. Josipu Kettnerju, blagajniku mestne hranilnice v Pragi.

— O telesnem zdravju avstrijskih narodov poroča nadrobno najnovejši sešitek „Vojaške statistiške knjige za leto 1890", in je tem zanimivejši, ker so leta 1890 morali k vojaškemu naboru i 21letni mladeniči, vendar je bilo izmed 808.024 mladeničev priznanih za vojaški stan sposobnih samo 187.472. Najzdravejše pleme je v Dalmaciji, kjer je bilo izmed 1000 mladeničev potrjenih 390, najneugodnejše razmerje je pa v Galiciji in z Bukovini; tu je bilo potrjenih izmed 1000 mladeničev samo 165. Največji so Slovenci, Hrvatje in Čehi, za njimi sledé Nemci, za temi Madjari, Poljaki in Rumuni. Najzdravejši so v vsem cesarstvu Čehi, za njimi Moravani in Slovaki, na to pridejo stoprav Nemci, za temi Madjari, Rusini, Slovenci, Srbi in Hrvatje, Poljaki in konci Rumunci, izmed kojih je mnogo zaradi stradanja in slabe hrane nesposobnih za vojaško služba.

Telegrami.

Dunaj, 29. januvarija. Državni zbor nadaljuje nadrobno debato o načrtu pravnega reda. Pattai zagovarja sedanjo razdelitev semestrov in je proti petim semestrom državnopravnih študij.

Budimpešta, 29. januarija. Včeraj je bilo izvoljenih 328 poslancev; od teh je 191 liberalcev, 61 neodvisne stranke, 54 narodne stranke, 10 Ugronovih pristašev, 5 nobenostranskih, 3 ožje volitve. Danes izvoljenih 6 liberalcev, 1 neodvisnjak, 1 Ugronov pristaš.

Bern, 28. januarija. Stanovski svet je soglasno potrdil trgovinske pogodbe z Avstrijo in Nemčijo.

Peterburg, 28. januarija. Neki topničarski častnik v Vilni je z revolverjem ustrelil dva podčastnika, ki ga na cesti nesta pozdravljala.

Tujci.

27. januvarija.

Pri *Maliču*: Rieder, Leitner, Schiller, Herzog, Fischer, Wagner, Perlberg, Handorf, Rosenthal, trgovci; Matzka, potovalec, z Dunaja. — Jakša, trgovec z lesom, iz Škofje Loke. — Dollenc s soprogo iz Vipave. — Braune, lekarnar, iz Kočevja. — Koterč, trgovec, iz Dun. Novega Mesta. — Smidt, trgovec, iz Norimberka.

Pri *Slonu*: Monschein, Bern, Holz, Kopstein, Helm, Heller, trgovci; Klein, Kral, Reiser, potovalci, z Dunaja. — Loy iz Kočevja. — Slieber iz Sele. — Bizjak, trgovec, iz Trnovega.

Pri *Južnem kolodvoru*: Bettelheim z Dunaja. — Kühnel, tovarnar, s Češkega.

Pri *avstrijskem caru*: Rupnik, usnjar, z Idrije. — Jeglič, trgovec, s Sela.

Umrli so:

26. januvarija. Antonija Kunaver, posestnikova hči, 38 let Dolge ulice 5, kap na možganih — Lucija Prepeluh, delavka, 17 let, sv. Petra cesta 50, jetika.

27. januvarija. Mihael Učak, sobni slikar, 54 let, Krakovski nasip 14, plučni edem. — Friderik Schöpf, delavec, 43 let, Poljanski nasip 50, exudat. pleur.

V bolnišnici:

26. januvarija. Janez Železnikar, vrednik, 52 let, carcinoma linguae. — Jurij Pintar, delavec, 50 let, emphysema pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celzija	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
28	7. u. zjut.	734.5	—7.4	sl. jzap.	megla	0.00
	2. u. pop.	734.6	—0.6	sl. sever	oblačno	
	9. u. zveč.	738.2	—4.0	sl. szapad	„	

Srednja temperatura —3.6°, za 2.3° nad normalom

Kalan:
POVESTI,
slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.
II. zvezek
izšel je ravnokar ter se dobiva v „Katol. Bukvarni" in Tiskarni komad po 20 kr., po pošti 23 kr.
Prvega zvezka je še nekaj izvodov v zalogi.
Primerno darilce.

Uradne in trgovske KOVERTE s firmo priporoča KAT. TISKARNA v Ljubljani.

Velika praška loterija. Predzadnji teden.
Glavni dobitek 44 (15—9)
100.000 goldinarjev
Srečke à 1 gld. priporoča J. C. Mayer.

Dunajska borza.

Dné 29. januvarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld.	10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	94 „	75 „
Zlata renta 4%, davka prosta	111 „	95 „
Papirna renta 5%, davka prosta	103 „	10 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1057 „	— „
Kreditne akcije, 160 gld.	307 „	75 „
London, 10 funtov strl.	117 „	95 „
Napoleondor (20 fr.)	93 „	75 „
Cesarski cekini	5 „	59 „
Nemških mark 100	57 „	85 „

Dné 28. januvarija.

Ogerska zlata renta 4%	108 gld.	— kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 „	60 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	187 „	75 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149 „	25 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 „	20 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „	15 „
Zastavna pisma „ „ „ „ „ 4½%	100 „	50 „
Kreditne srečke, 100 gld.	184 „	— „
St. Genois srečke, 40 gld.	63 „	25 „
Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld.	50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 „	90 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 „	50 „
Salmove srečke, 40 gld.	62 „	— „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	57 „	— „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 „	25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2870 „	— „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	91 „	— „
Papirni rubelj	1 „	14½ „
Laških lir 100	45 „	70 „

„MERCUR" menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvršé se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:
4% gališke propinacijske zadolžnice.
4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.
4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. I. promese
cele gld. 14½, petina gld. 4 in 50 kr. kolek.
Glavni dobitek 300.000 gld. av. velj.
Žrebanje dné 1. februvarija.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.